

skeligere at naa en fremtidig Balance mellem Indtægter og Udgifter, og der skabes saa meget større Fristelse eller Nødvendighed for nye Statslaan, ny Forgældelse. Det er Systemet med Snebolden, der ruller ned ad det skraa Tag. De 83 Millioner, hvormed Statsgælden er bleven forøget siden forrige Sommer, betyde i sig selv en Rentebyrde paa næsten 3 Millioner — et Forhold, som jeg synes kunde give Anledning til nogen Eftertanke, naar vi overveje Udsigterne for vor Fremtid. Alleerede nu figurerer Statsgælden som en af de største Udgiftsposter. For Finansaaret 1909—10 finde vi under § 15 denne Udgift opgjort til 9,626,561 Kr., o: 11,7 pCt. af samtlige ordinære Statsindtægter. Tage vi derimod de 5 foregaaende Finansaar, 1904—05 til 1908—09, finde vi en Gennemsnitsudgift paa kun 8,188,545 Kr. eller knap 9 pCt. af samtlige ordinære Statsindtægter. I de sidste ti Finansaar er der i alt paa denne Konto udgivet noget over 81 Mill. eller næsten det samme Beløb som hele den ordinære Statsindtægt i sidste Aar. Det er et ret klækkeligt Beløb, som paa den Maade Aar efter Aar har maattet udredes af Statskassen, og det vil ikke virke beroligende paa mig, om ogsaa den højtærede Finansminister, der holder saa meget af internationale Sammenligninger, vil vise mig, at der er en hel Del andre Stater, hvor det er endnu betydeligt værre. Jeg tror ikke, vi paa den Maade skulle lade os lede af internationale Sammenligninger. Jeg tror ikke, at vi i vor Bedømmelse af vor Finanspolitik bør lade os lede af, at man f. Eks. i Portugal anvender omtrent Halvdelen af sin Statsindtægt til Forrentning af Statsgælden. Hvis vi skulle drage Lære af andre Lande, tror jeg, vi paa dette som paa flere andre Omraader hellere bør gøre det af Svejts, hvor Statsgældens Forrentning kun sluger en ganske lille Del af Statsindtægterne.

For det Finansaar, vi nu befinde os i, er Udgiften til Statsgælden budgetteret til 9,490,111 Kr., men dette Tal vil jo ved Tillægsbevillingsloven blive meget stærkt forøget, dels med Diskontoen paa det midlertidige Sommerlaan paa 36 Mill. og dels med Diskontoen paa det midlertidige Laan paa godt 15 Mill., som vi nu skulle forny til December. Det vil blive en meget betydelig Forøgelse ud over det budgetterede Beløb. Det samme gælder det Beløb, der er budgetteret paa den foreliggende Finanslov. Det lyder paa 9,427,270 Kr., men det er, saa vidt jeg skønner, en fuldkommen illusorisk Talstørrelse, som

ikke staar i noget som helst Forhold til Virkeligheden. Hvad enten de to midlertidige Laan simpelthen forlænges ogsaa for dette Finansaar i deres midlertidige Skikkelse, eller de omdannes til et fast Laan, kommer under alle Omstændigheder deres Rente til at belaste vor Finanshusholdning for 1911—12, saa at det budgetterede Beløb maa forøges med denne Udgift. Det er egentlig heller ikke egnet til at give en klar Forestilling om de virkelige Forhold, naar man i Anmærkningerne til Finansloven Sp. 625 læser, at „den udenlandske Gæld antages 1. April 1911 at ville bestaa af“ i alt godt 203 Mill. Kr., som derpaa nærmere specificeres, naar dog Gud og hver Mand ikke blot antager, men positivt ved, at Gælden, selv om vi ikke skride til en Forøgelse af vor nuværende Statsgæld, dog til den Tid vil være mindst et halvt hundrede Millioner større.

Formanden: Jeg skal hermed udsætte Mødet. Det genoptages i Aften Kl. 7.

Mødet udsat Kl. 4.

Mødet genoptoges Kl. 7.

Bang: Jeg talte i Eftermiddagsmødet om Statsgældens Vækst, om den Progression, hvori den befandt sig, en Progression, som man formentlig er berettiget til at antage vil forlænges et Stykke ud i Fremtiden. Den højtærede Finansminister forholdt sig i sin Tale ved Forelæggelsen af Finanslovsforslaget tavs angaaende det midlertidige Laan, og Tiden nærmer sig dog med stærke Skridt, da det ene af dem udløber. I sin Tale i Fredags løftede han en lille Flig af Fremtidens Slør, men ganske vist var det ikke noget ret tydeligt Indblik, der gaves os. Den danske Stat er for Tiden ikke laansøgende, men den er stadig iagttagende Pengemarkedet, altsaa, vi se Tiden an, og først naar Forholdene ere særlig gunstige, skride vi til et fast Laan. Den ærede Minister stillede i Udsigt, at det kunde vare baade et og halvandet Aar, før Tiden dertil var inde, og